

[Wilhelm]

sociale sikringsordninger, men der er også ting som boligforhold, sundhedstilstand osv. og – hvad enten det nu er socialministeren eller skatteministeren, der vil tage det op – problemerne om de ændrede skatteregler, som regeringen har bebudet i forbindelse med forsørgelseskontrakter.

Inden for undervisningsministerens område er der nok det allerstørste og alvorligste problem, nemlig indvandrerbørnene, som bliver ladt i stikken, og som faktisk er henvist til kronisk arbejdsløshed og fjendtlighed fra det omgivende samfund, og som derfor risikerer om få år at blive en minoritetsgruppe på en snes tusind unge mennesker, der har haft de dårligste betingelser, og som næsten ikke kan andet end falde hen i småkriminalitet og bandeuvæsen, hvis der ikke rettes op på tingene.

Vi håber, at regeringen vil tage fat på sin besvarelse af alle disse problemer, og at de enkelte ressortministre vil gå ind i debatten om disse ting.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

I den tiltrædelseserklæring, jeg afgav her i folketinget den 6. november 1979, sagde jeg bl. a. – folketingets forhandlinger 1979–80 (2. saml.), sp. 14:

»Regeringen vil foretage en samlet overvejelse af gæstearbejdernes rettigheder og pligter og de problemer af social, arbejdsmæssig og anden art, der knytter sig til situationen som gæstearbejder.«

Vi kan derfor kun hilse initiativet til denne forespørgsel velkommen. Forespørgslen har været ledsaget af et fyldigt bilagsmateriale, som jeg har læst med interesse. Jeg er lang fra enig i alle de påstande og alle de vurderinger, der er lagt frem i dette materiale, men jeg vil gerne sige, at jeg finder selve fremgangsmåden prisværdig.

De første problemer, der møder indvandrerne, knytter sig til selve indrejsen. Siden bliver det afgørende, hvilke rettigheder der regulerer opholdets varighed.

Når man vil gå ind på en overvejelse af de gældende regler for udlændinges indrejse og ophold her og en vurdering af indvandrerpolitikken på dette område, er det vigtigt at være opmærksom på, at der i 1973 af beskæftigelsesmæssige grunde blev indført et

stop for nyindvandring af udenlandsk arbejdskraft.

Dette forhold har været af væsentlig betydning for forståelsen af udviklingen og administrationen af lovgivningen. Når der ses bort fra nordiske statsborgere og EF-statsborgere, har der siden 1973 i hovedsagen kun kunnet gives opholdstilladelse til udlændinge, når familiemæssig tilknytning eller andre særlige forhold talte for det.

Det er regeringens opfattelse, at det under de givne beskæftigelsesmæssige forhold er nødvendigt at fastholde indvandrerstoppet. Siden 1973 har de gældende regler om opholdstilladelse til udlændinge således sigtet mod at opfylde målsætningen om at lukke af for nyindvandring af udenlandsk arbejdskraft. Bestemmelserne administreres af tilsynet med udlændinge med justitsministeriet som øverste administrative myndighed, men de er selvsagt ikke fastsat af fremmedpolitiet, som tilsynet med udlændinge også kaldes, men derimod af regeringen, nemlig som en følge af indvandrerstoppet.

En sådan administration er naturligvis vanskelig, ikke mindst fordi der nogle år tidligere var en forholdsvis fri adgang til at tage arbejde her. Stoppet medfører, at der må gives afslag til udlændinge, der har et forståeligt og stærkt ønske om at kunne arbejde her og skabe sig et eksistensgrundlag, som de måske ikke har mulighed for i deres hjemland. De har derfor meget vanskeligt ved at forstå eller acceptere, at de ikke kan få lov til at slå sig ned her.

Endvidere har det været nødvendigt at foretage visse kontrolforanstaltninger for at sikre, at der ikke sker misbrug og omgåelse af undtagelserne fra stoppet. Det er sådanne foranstaltninger, som en del udlændinge møder med uvilje, og som opfattes som en generende indblanding i den enkeltes personlige forhold og ret til selv at træffe bestemmelser om arbejde og opholdssted.

Det er mit indtryk, at kritikken af tilsynet og arbejdet skyder over målet, og at administrationen af reglerne i det store og hele sker på en rimelig og fornuftig måde og i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat. Jeg finder derfor, at forespørgerne går for vidt i deres kritik af tilsynet med udlændinge, der udfører en ganske oplagt vanskelig og også meget utaknemlig opgave.